

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Murenulæ Sacræ Vestis Sponsæ Regis Æterni
Vermiculatæ Opus, De Privilegiis Ordinum Regularium**

Alviset, Virginius

Campidonæ, 1673

Caput 18. Circa Monasteria.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62361](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62361)

- vendam esse à Sanctissimo dispensationem pro illis transferendis in dies quibus celebrari possunt. Ac iterum pro majori cautela Anno 1625. die 21. Jul. sancivit, ut nullus secularis sine sui Episcopi seu ejus Vicarii generalis, nec nullus Regularis sine sui Generalis, aut Provincia-
lis licentia suscipiat impoſterum onera Missarum perpetua.
- 42 Pius V. concessit Minoribus, ut Missas & Eleëmofinas uni loco, aut certis fratribus commendatas, possint aliis Religiosis (etiam alterius Ordinis) commendare aut Sacerdotibus sæcularibus, nisi contradicant fideles, qui tales eleëmofinas largiti sunt Portel. v. Missa 5. in addit. In usu autem hujus privilegii servanda erunt supramemorata decreta S. Congr. ut nimirum tot Missas numero dicantur, quot fuerunt acceptæ eleëmofinæ distinctæ, quæ & integræ tradantur illis, ad quos Missas transferuntur. Ac ut sciatur an fideles eleëmofinarum ejusmodi largitores contradicant, aut consentiant translationi, ego arbitror, esse monendos, & maxime quantum ad Missas, quæ petuntur dici in Ecclesia alicujus devotionis specialis ob imaginem miraculosam, & in qua sperant fideles se citius exaudiri, uberores, aut speciales ad eod favores consequi. Aliàs autem non satisfit de jure communi, quando sic Missas transferuntur, secundum Abb. & Imol. c. significatum de præb. Bald. l. si quis ad declinandum C. de Episc. & Cler. Cenedo 99. Canonic. 38. Gratian. discip. for. c. 72.
- 9 Illicitum tamen jure antiquo.
15 Et nunc prohibitum & 16.
2 Iura omnia favent Monasteriorum extirpationi.
12 Varia tamen decreta super hoc negotio venerunt à Curia Romana, & seq.
2 Pro extruendo aut dilatando Monasterio, quis cogi ad vendendam rem suam.
3 Pro dotando Monasterio, potest Episcopus nare.
4 Habens edificium vicinum Monasterio, cum eius incommodo illud elevare.
5 Neque in eo habere fenestram unde ad Monasterium prospiciat.
6 Neque exercere artē unde fratres patiantur commodum, & 7.
8 Neque tenere meretricem.
17 Monasteria incommoda possunt reſtitui fratribus.
18 Monasteria possunt transferri ad loca diora.
19 Et per hoc non contravenitur juribus prioribus novorum adificationem.
20 Translato Monasterio, locus potest redigi in profanos.
21 Monasteria minorā possunt redigi in majora.
23 Monasteria, & loca eorum à nemine petrari.
25 Grangie Regularium habent eandem immunitatem ac Monasteria femina possunt dici Monasteria Regularium.
26 Variæ super hoc declarationes & seq.
28 Licentiæ ingrediendi Monasteria non multiplicandæ Monasteriis monialium. Variæ super hoc declarationes, ibidem.
29 Et de simplici accessu ad easdem, prævisione.

CAPUT XVIII.

Circa Monasteria.

SUMMARIUM.

- 1 Regulares possunt sine cuiusquam licentiâ, sibi Monasteria edificare, vel acceptare oblatâ 10. & seq.

Julius II. concessit Minimis, ut domos, Oratoria, Ecclesias, seu loca pro perpetuo usu, possint adificare, aut oblatâ pro sua habitatione recipere, abſque

alia cuiusquam licentia, seu Papa seu Ordinarium. Casar. v. edificare. n. 20. ubi refert, praedictos Minim. hoc suo privilegio alicuius usus contra Episcopum Hispal.

Nota primò, quòd Jura omnia singuliter forent Monasteriorum extructioni & conservationi, unde quamvis regulares nemo cogatur rem suam vendere, nec potest quis cogi ad vendendum suum suam domum pro edificando Monasterio, secundum Bald. l. 2. ff. de sol. mar. Angel. eod. Guil. si quis stipulatione eod. de ul. & sumpt. fun. & Covarr. lib. 3. var. cap. 14. Vel pro illo dilatando, ut docent Bald. & Angel. cit. Barth. Socin. l. 435. eod. de reg. iur. Capol. cap. 82. fin. de servit. urb. pr. ed. & Vincent. Franc. decis. 122. Vel ad claustrum extruendum, seu etiam ampliandum, ut dicit Riccius decis. 138. cur. Neap. vel pro dormitorio faciendum, ut concedit Socin. de Joan. de Anan. cap. Apostolica. de jud. vel pro Viridario componendo, ut vult Hieron. Leo lib. 1. decis. 90. vel ad novas officinas, in eo extruendas ex sententia Capol. cap. 82. cit. ubi dicit se Veronae ita obtinisse, vel ad ejus circuitum ampliandum, ut putat Gifarel. decis. 38. Quorum omnia ratio est, quia ex dispositione juris, vendere quis cogitur Ecclesiae vel filio, quando ejus interest, vel favore Reipublicae. l. 2. ff. de his qui sunt sui vel al. jur. Ligan. c. ad Apostolica. de donat. Panor. & Canonista. c. 1. de rer. permitt. Angel. l. ff. fil. matr. Flor. l. sis qui sepulchrum. eod. de ul. & sumpt. fun. Guil. de Cunha. eod. & l. de munitus. C. de Episc. & Cler. Interest autem Reipub. habere Monasteria, ergo &c. Alex. XIII. in Concilio Lateranensi. plantatam Religionem, & plantatam fore in nobis omnibus debemus. Et in tantum Monasteriorum extructioni & manutentioni favetur, ut etiam pro eorum dotacione Concil. Tolet. permiserit Episco-

pis de suis Ecclesiis alienare; de quo in Si Episcopus 12. qu. 2. Neque his adversatur historia Naboth, 3. Reg. 21. (ut aliqui putant) quia Achab volebat ejus vineam in utilitatem privatam, Monasteria vero sunt in publicam: Ac deinde Achab fuit reprehensus à Propheta, non quòd voluisset emere vineam Naboth, sed quòd illo detrectante vendere, per pessimam calumniam, & oppressionem innocentis illam occupavit, quod non dico incitandum in extructione Monasteriorum.

Et licet jure communi, fas sit cuique aedificare usque ad caelum, l. alius. C. de servit. & aqua. Fallit tamen in aedificiis, quae sunt vicina Monasteriis, quia si alicui iurminet damnum ex elevatione muri aedificii vicini, potest dominus illius cogi ad vendendam servitutem non elevandi, nisi ad certam mensuram secundum Covarr. cit. Mascard. de probat. concl. 621. Barbof. in collect. ad l. cit. alius. & Ludov. Molin. to. 3. de inst. tract. 2. d. 709. Qui omnes idem docent de fenestris: & similiter posse dominum aedificii vicini Monasterio, cogi ad vendendam servitutem, ne in suo muro aperiat fenestram, unde prospiciat in interiora talis Monasterii. Imò nec in hortum, ut vult Capol. cap. 62. de servit. urb. pr. ed. arg. cap. cum & plantare. de privit. Ac demum quia quieti Monachorum prospicere necesse est. quam sit 18. qu. 2. & cos. fovere. cap. cit. cum & plantare. Si in aede vicina alicui Monasterio, exercetur aliqua ars cum nimio strepitu, potest operarius cogi ad abstinendum sua arte, vel emigrandum, ne Religiosi molestantur illius strepitu, Imol. & Canonista in cap. vestra. de locat. Bald. & Legista l. umc. C. de stud. l. b. urb. rom. lib. 10. & Angel. v. locatio. Et per proportionem idem dico de eo, qui exercet artem, unde factor exhalat, & aërem inficit, ut volunt communi-

REGIA
VLAUVN
ET
MENTARIA
REGILAS
CELLARIS
STOLICA
III
8

- ter DD. in l. 2. ff. ne quid in loco publico. §. item ait si odore. Et Capol. cap. 48. de servit. urb. præd. 43. de servit. rustic. Et à fortiori, si ars sit infamis, ut si ibi tenetur meretrix, ut notat idem Capol. qu. 6. de servit. pascen. per cap. 1. de usur. in 6.
- 9 Nota 2. quòd jure auri quo non licet ædificare Monasterium sine cõsensu Ordinarii. capit. quidam monachorum. 18. quest. 2. & seq. ibid. Et item jure novo Trid. sess. 25. cap. 3. de regul. per quod videtur sublatum supramemoratum privilegium Jul. II. Verùm post ipsum Trid. alia privilegia, & alia constitutiones super hac Monasteriorum ædificatione, emanaverunt à Sede Apost. & S. Congregatione, quæ ad informationem, hic referenda judicavi. Nam primò Paul. III. & Gregor. XIII. concessere Societ. Jesu facultatem ædificandi sibi domos, sine ejusmodi licentia Ordinarii, ut videre est in eius compend. v. ædificare. Et rursus Sixt. V. idem concessit Fulienf. B. quæ incipit: *Super specula*. Deinde Clem. VIII. supposito decreto Trid. & non revocatis concessionibus supradictis (quas fortè nescivit) sancivit anno 1603 die 23. Jul. ne ullus Episcopus ullis Regularibus, & præcipuè Mendicantibus concederet licentiam sibi ædificandi Conventum in aliquo loco, nisi prius vocatis & auditis aliis jam in eo existentibus, & causâ cognitâ, servatisque servandis, constiterit, posse istos ibi stare sine incommodo præexistentium, B. quæ incipit: *Quoniam ad institutum*. Verùm, Paulus V. Successor Clem. VIII. concessit Reformatis Discalceatis de observ. facultatem sibi ædificandi Monasteria cum derogatione constitutionis dicti Clement. B. quæ incipit: *Ad uberes spirituales*. De qua in compend. privil. Fulienf. §. 2. Hinc S. Card. Congr. animadverso quòd ex Bulla Pauli V. oriren-

tur nonnulla incommoda & accepto de super oraculo à Sanctitate Gregorii XV. Pauli Successore, anno 1622. die 17. Augusti. sua constitutione, quæ incipit: *Con alias*. Statuit, ne imposterum ullum Monasterium ædificetur, nisi de suis consuetis redditibus, seu elemosynis, possit alere 12. fratres subductis expensis necessariis, pro conservandis ædificiis, recipientis hospitibus, & aliis ejusmodi. Deinde anno 1624. die 24. Aug. Felice. rector Urban. VIII. sua constitutione, quæ incipit: *Romanus Pontifex*. In forma Brevis expedita, supramemorata omnia decreta Trid. Clem. VIII. & Gregor. XV. innovavit: ac privilegia similiter omnia supramemorata callavit, & eorum usum prohibuit in virtute Sanctæ obedientiæ, & pena excom. ipso facto incurrendæ violationis, vocis act. & pass. officiorum, ad illa, & quævis alia inhabilitatis mandavit, ut si quæ Monasteria forte incepta, non servatis dictis decretis, absolverentur. Tum demùm S. Congregat. anno 1625. die 21. Junii habito verbo cum eodem Urbano VIII. innovatum suum prius decretum anni 22. in decreto celebr. Missarum. Atque hæc quantum ad Monasteriorum extructionem.

Leo X. concessit Minorib. ut loca minus commoda possint tenere pro devotione sine Fratibus, modò tempore opportuno illa visitent, & in ipsorum ecclesiis aliquando celebrent. Porrel. v. nasteria in addit. num. 2.

Pius II. concessit Congregat. Vallislet. Sixt. V. Benedictinis in Lusitan. Alex. IV. Dominican. Sixt. IV. Minoribus ut absq; cujusquæ licentia possint transferre sua Monasteria, sua in locis aquosis, & sterilibus, vel infestatis à dominis temporalibus Bullar. Vallislet priv. 98. Bull. 10. 1. bull. 1. Tit. 2. & 10. 2. bull. 2. 1. Sixt. Porrel.

Portel. r. Monasteria. num. 7. & Barbof. de
 q. p. p. 2. all. 26. num. 9. Idem
 ego dico de alis causis aequivalen-
 tibus. An verò hoc privilegium revoce-
 tur per Bullas Summ. Pontif. non de ad-
 dicendo sine licentia Ordinarii, & aliis
 conditionibus, de quibus in superiori-
 bus potest in utramque partem dispu-
 tum, quamvis in negativam ego magis
 propendeam, quia qui transfert non ad-
 here de novo, & supponitur consensus
 iam præhabitus in prima fundatione, nisi
 transferendo Monasterio in aliud ter-
 ritorium, ut si mendicantes vellent se
 transferre in civitatem, vel locum, in
 quo prius non solebant mendicare. Ita
 Wanguel. in cap. unic. de excess. Pral. in 6.
 cons. 1.
 Sixtus IV. & Leo X. concessere Mi-
 nionibus, ut dum ex necessitate suas Ec-
 clesias transferunt, possint in usus profa-
 nos locum reducere, modò priorum ad-
 ficioram materia applicetur novis. Ro-
 der. 10. 1. bull. in orac. Leon. Confess. in sum-
 mar. mag. Calar. v. Ecclesie. n. 14. & Mo-
 nasteria n. 15. Mirand. in man. to. 1. q. 24. a. 1.
 Joan. XXII. concessit Cisterciens. in
 Bull. que incipit: *Sacra Religiois*. Pius II.
 Congregat. Vallisoler. Bull. que incipit:
Eximio. Et Pius IV. Bull. que incipit:
Et acambenti. ut sine licentia Ordinarii
 cuiusquam alterius, possint unire
 sua Monasteria in unum, ad hoc ut ibi te-
 neantur 12. fratres, quando in singulis
 non possunt tot sustentari, quot requi-
 rantur, secundum Statuta Ordinis, ad
 Missas & Officia divina celebranda. Bull.
 Vallisoler. privil. 58. & 92. Roderic. tom 3.
 q. Argel. 80. art. 1. & Cruz in epist. lib. 2.
 Item Innoc. VIII. concessit. Do-
 minican. per Bull. que incipit: *Sacra Re-*
ligiois. ut Conventum, in quo non pos-
 sant commodè sustentari 8. fratres, alte-

ri uniant, sic, ut fiat ejus membrum mo-
 dò sine scandalo, & cultus divinus non
 penitus extinguatur in illo. Roder. *supra*
cit. loco
 Jul. II. favore Eremit. Ordin. Sancti 23
 Augustin. motu proprio, & ex certa sci-
 entia sancivit, nullam eorum domum,
 vel quamcunque aliam posse à quoquam
 impetrari, sub quibuscunque clausulis,
 etiam derogatoriarum derogatoriis, &
 insolitis, nisi in impetratione, accesserit
 consensus Generalis, Provincialis, ac
 Priorum Ordinis, sin autem, impetratio
 sit ipso facto nulla, & toties de novo irri-
 tetur, quoties iterata fuerit. B. que inci-
 pit: *Religionem*. expedita 1508. die 30. Jun.
 Eugenius IV. pro Cisterc. sancivit eo-
 rum grangias frui eodem privilegio, 24
 quo Monasteria, & Ecclesie, puta immu-
 nitatis. Roder. 10. 2. qq. reg. 76. art. 2
 Jul. II. concessit Minimis, ut femina, 25
 que aliquod Monasterium ipsis extru-
 xerunt, possint & illud, & omnia alia e-
 jusdem Ordinis ingredi. Quar. in bullar. v.
 Monasteria. & Ciesl. Suesl. in Theol. mor. tr.
 2. cap. 8. Item Clem. VII. & Paul. III. fece-
 runt Camaldul. licentiam, admittendi ter-
 in anno quascunque feminas in suis Mo-
 nasteriis, modò semper à cellulis Fra-
 trum excludantur. B. que incipit: *Rationi*
congruit. impressa Romæ ad finem Re-
 gul. S. Bened. cum constit. Ordinis.
 Nota autem circa ejusmodi ingressum 26
 Monasteriorum. Pium V. an. 1566. ac dein-
 de Greg. XIII. an. 1575. revocasse licentias
 quascunque ingrediendi Monasteria utri-
 usque sexus. Deinde S. Card. Congreg. in
 suis declarationibus ad sess. 25. Trid. cap. 5.
 censuit, hunc ingressum negandum esse
 præcipuè mulieribus. Postea Greg. XIII.
 an. 1584 die 8. Sept. generaliter indulgit,
 ut ad Monasteria utriusque sexus queant
 admitti Fundatrices, Doratrices, Mar-
 chio-

REGIA
 CLARVM
 ET
 VENTARIA
 REGILAS
 CELLARIS
 STOLICE
 III
 8

chioniffa, comitiffa, aut alia superioris gradus femina, quod tamen intelligo de illis Comitiffis, quæ aut sunt supremæ locorum domina, vel supremi sanguinis Principibus Oriunda. Sed & cum Minimi die 21. Nov. an. 1567. S. Congr. consultuiffent, an privilegium sibi concessum à Jul. II. censendum esset revocatum, seu per Trid. seu per subsecutas supramemoratas constitutiones Pontificias, responsum fuit, quod non, ut refert *Quar. supra cit. & Passar. in schol. priv.* Verum Paul. V. omnium novissimè an. scilicet 1612. omnes supra dictas licentias revocavit, unde patet, rem nunc esse satis dubiam, praxi tamen obtinuit, ut adhuc locus detur privilegijs.

27 Sed & Pius V. pro Congr. Mont. Virginis declaravit, posse mulieres ingredi Monasteria, Claustra, & loca Regularia, quando Missæ & Officia divina in illis celebrantur, fideles sepeliuntur, vel pro ipsis suffragia offeruntur, vel quando habentur in ipsis Conciones, fiunt Processiones, seu quando tantus est populi concursus, ut omnes personæ nō possint commode ingredi & egredi per portam communem Ecclesiæ, modò recta via ingrediantur & egrediantur, B. *Decet Romanum.* Addit Portel. v. *claustra mon.* posse item feminas ingredi claustra Monasteriorum, quādo fit in eis lotio pedum in Cœna Domini, aut quando Novitius recipitur ad Habitum. Ac demum ex declarat. Cardin. ad cap. 5. *cit. Trid.* quando transeundū est per talia loca, ad hoc ut veniatur ad aliquem alium, in quo celebratur actio, cui interesse feminis permittitur.

28 Pro monialibus verò aliquid strictius statutum fuit à Rom. Pontificibus tutandæ earum quietis causâ. Nam si subsunt Regularibus, licentia ingrediendi earum Monasteria, debet dari ab ipsis Regulari-

bus, & non ab Ordinario. *const. 249. 262. 270. & 331. in Bullar. Cass.* Et hoc non nisi in casibus magnæ necessitatis, juxta dispositionem Tridentini loco *supra cit.* Imò nec pro se ipsis possunt iidem Regulares accipere hanc licentiam, nisi in iisdem casibus, sub pœna interdicti ab ingressu Ecclesiæ pro prima vice; suspensionis à divinis & munere Pontificali, pro secunda. Ac deinceps excommunicationis ipsolito incurrendæ, si sint Pontificali Ordinis, privationis verò officii & excom. si sint inferioris, ex *const. Gregor. XIII. quæ incipit: Dubis quæ emergunt.* sub dat. anni 1581. die 23. Decemb. Quantum verò ad licentias, per privilegium obtinentur etiam à Sede Apostol. ad ingrediantur ejusmodi monialium monasteria, non possunt suffragari, nisi ipsa moniales capitulariter congregata, per vota fecerint consentiant ingressui ex alia *const. Urbani VIII. quæ incipit: Sacrosanctum.* an. 1624. die 27. Sept. Et si illa sint Congreg. Cas. debet insuper intervenire cōsent. Præsidentis, vel Vilitat. aut Definitores Capituli, ex *const. Leon. X. & Pauli III. supra cit. in Bull. Cass.* ubi excipiuntur attendendo hoc consensu Præsidi, sola fecerint dignitatis regiæ, aut personæ, quibus jure aut regula ejusmodi ingressus conceditur.

At quantum ad simplicem accessum dicta monialium cujusvis Ordinis Monasteria, ad simplicem collocationem crates, S. Card. Congreg. anno 1590. collocationem interdixit quibusvis Regularibus, etiam his qui ad earum Ecclesias veniunt causâ Missæ celebrandæ, concionis habendæ sub pœna privationis officiorum, vocis activæ & passivæ ac aliis arbitrio dictæ Congregationis quæ sibi privativè ad quemcunque alium reservavit potestatem, dandi Regularibus

- 18 *Quamvis aliqui contrarium teneant.*
- 19 *Regularis infirmus, potest profiteri, licet annus novitiatus non sit absolutus.*
- 20 *Et si conualescat, tenet professio.*
- 21 *Nece se est tamen, vt habeat aatem legitimam.*

A Lex. IV. concessit Carthusian. Eugen. IV. Cassin. Iul. II. Congreg. Valisol. & Leo X. Camaldul. facultatem recipiendi ad suam observantiam, quoscunque etiam si forte illi alium ordinem voverint, & hoc casu a tali voto illos absolventi. Bullar. Cassin. const. 63. & 58. Roder. ro. 2. bull. 11. Eugen. 4. Casar. v. dispensati. Capuccin. v. novitius. *

Nota primò. Hoc privilegium, solum esse necessarium, ad reddendum licitum ingressum ad tales ordines. Aliàs enim si obligatus per votum ad unam religionem, ingreditur alteram, & in illa proficitur, ex ipsa iuris dispositione, non tantum potest sed tenetur, in illa manere, & cessat obligatio prioris voti quamvis forte Religio quam fuit ingressus, sit laxior ea, quam vovit. cap. scripturae. de vot. & cap qui post votum de regul. in 6. Eo modo quo matrimonium de presenti, solvit sponsalia etiam iurata, de futuro, inquit Less. Lib. 2. de iust. cap. 41. dub. 8.

Secundò. Quòd hoc privilegium obligat ad perseverantiam: aliàs enim si novitius egreditur, reviviscit prior voti obligatio, quia illa non tollitur, nisi favore religionis ad quam fuit ingressus, vnde si illam relinquit, reviviscit prior obligatio.

Tertiò. Quòd anno 1624. die 17. Decemb. S. Cardin. Congreg. de propaganda fide, censuit, vt in receptione novitiorum, semper aliquos admitterent regulares, ex nationibus, & linguis

(*) Non debent recipi in Monasterijs, plures, quam ferat ratio Concil. 6. arelat. can. 8. Moguntin. celebratum ann. 813. can. 19. Rhemense 2. can. 27. Turon. 3. can. 31.

Aa alie-

CAPUT XIX.

Circa Novitios.

SVMMARIVM.

- 1. *Qui vovit unam religionem potest in alia recipi.*
- 2. *Si in ea non perseverat, reviviscit prioris voti obligatio.*
- 3. *Etiam mendicantes possunt recipi, in ordinibus non mendicantibus.*
- 4. *Regulares debent recipere novitios alterius lingue.*
- 5. *Deprecantes, aut volentes ingredi aliquem ordinem, possunt absolvi ab omnibus casibus & censuris 9. & seq.*
- 6. *Novitii possunt absolvi à suis casibus, sine revocantia, duabus viis.*
- 7. *1. Si non est opus remittere eos ad Papam & 14.*
- 8. *2. Si inter novitiatus interrupti, possunt reuniri ad faciendum annum integrum qui ad proficiendum requiritur.*
- 9. *Et quando censetur novitiatus interruptus.*
- 10. *De iure communi, & vbi Trid. fuit receptum, illa reuno partium novitiatus, potest fieri ad validandam professionem.*

REGIA
 VLLARIVM
 ET
 VMENTARIA
 REGILAS
 CELLARIS
 OSTOLICE